

1998 ESTONIAN

EXTENDED LEVEL

PAPER 1: PROCESSING SPOKEN INFORMATION

TRANSCRIPT OF PASSAGES

Agency copy only

Not for distribution

Esimene Tekst / *PASSAGE 1*

Raadiokommentaar

Report presented on the radio

Oma arutluskäiguga tahan ma juhtida teie tähelepanu sellele, et kuna keel ei ole suletud süsteem ja neutraalne kommunikatsioonivahend, vaid peegeldab ühiskonnas toimuvaid protsesse, on võimalik vaadelda naise rolli ühiskonnas läbi keele.

Haaran härjal kohe sarvist ja esitan mõned lugejat intrigeerivad väited. Väidetakse, et keel käsitleb mehi ja naisi erinevalt ja et keeles on kindlad stereotüübid, keel on naiste suhtes üleolev, keel peegeldab naiste sõltuvust mehest ja keel ignoreerib naisi, kuna mees kehtib standardina ning normina inimese jaoks üldse.

Vaadeldgem kõigepealt naiseliku keelekasutuse suhtes esinevaid eelarvamusi. Nendeks on, et naise keelekasutus on sõnavaralt vaene, igapäevasem ja mehe omaga võrreldes isikupäratum. Naised vannuvad vähem, kasutavad rohkem eufemisme ja eelistavad naiste vestlusringides rääkida (oma) meestest, majapidamis- ja riietumismuredest, kusjuures mehed räägivad rohkem rahast, ärist ja vaba aja veetmisest. Sellistest väidetest võib teha kolm üldistust, et:

- (a) naised ei ole leksikaalselt kompetentsed;
- (b) naiste kõnestiil erineb meeste omast;
- (c) naiste kõne erineb temaatiliselt meeste omast.

Teine Tekst / *PASSAGE 2*

Eesti luule kohta käiva loengu algus
Beginning of a lecture on Estonian poetry

Aasta oli 1917, mil ilmus Underi esimene luuletuskogu "Sonetid". See oli, nagu kaasaegsed on märkinud, ilmutiseks meie luuletaevas. Seda ülistati ja kritiseeriti, see oli õnnelaul õite, ilule ja tunnete. Marie Underi luule oli rõõmu ärkamine pärast talve, see oli kevade tulek ja suvi koos lillede, linnulaulu ja armuunelmatega.

Marie Underi kõige varasemad luuletused ilmusid aastal 1918 kogus "Eelõitseng", aasta hiljem ta esikkogust "Sonetid".

"Eelõitsengu" armastusluuletused pakuvad võrreldamatuid pilte looduse ilust. Ainult Marie Under oskab selliselt näha ilu nõmme kanarbiku lillakas virvenduses, väikest sinikellukest sügavas rohus või päikese fantastilist loojangut:

Vaat' taevas lahti nüüd kui kuldne värav.
Säält sisse veereb päike suur ja särav.

Looduse ilu sisse on põimitud inimhinge igatsused, looduse nõiduslikkus õhutab neid või seab nad terava vastuolu ette:

Säääl, kus suvel sadadena kullerkupud kollendasid,
end mu arad paljad jalad värskes kastes karastasid,
laialt lasub lumi, lumi, külm ja hingetu -
minu mässav suvisüda talvekuine, hääletu.